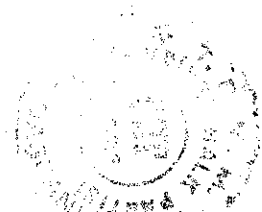
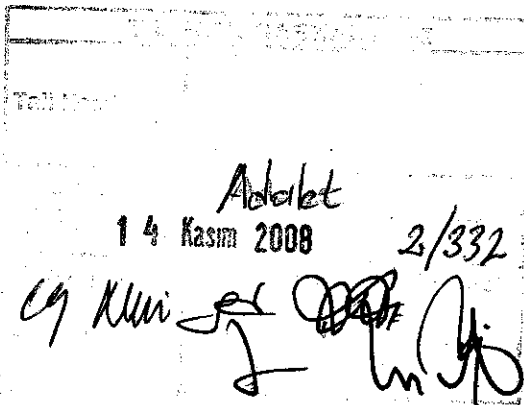

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 6.11.2008
Sayı: 141

GENEL GEREKÇE

Anayasa, “Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür” demektedir.

Anayasa’nın 41 inci maddesi ise “Aile Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır” ifadesine yer vermektedir.

Türk Medeni Kanunun 187. Maddesi ise, “Kadın evlenmekle kocasının soyadını alır; ancak, evlendirme memuruna veya daha sonra nüfus idaresine yapacağı yazılı başvuruyla kocasının soyadı önünde önceki soyadını da kullanabilir” demektedir. Bu ifade eşlerin eşit haklara sahip olmalara ilkesine uygun değildir ve bu yönüyle de Anayasa’nın 10. ve 41. maddelerine aykırıdır. Ayrıca 187. madde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 14. ve 8. maddelerine ve Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Kaldırılması Sözleşmesinin 16. maddesine de aykırıdır. Kaldı ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye’de kadının soyadı maddesinde ayrımcılık yapıldığını 16 Kasım 2004 tarihinde Ünal Tekeli-Türkiye (Başvuru No 29865/96) kararında hükme bağlamıştır. Anayasa’nın 90. maddesi ise “Usulüne göre yürürlüğe konunmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır” demektedir. Bu durumda Türk Medeni Kanunu’nun değiştirilmesi ve eşlere soyadını seçme hakkı verilmesi Anayasa’da ve uluslararası sözleşmelerde yer alan “eşlerin eşit haklara sahip olmaları” ilkesine uygun olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Anayasa'ya göre "kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir" ve "Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür". Anayasa'da aile hukuku ile ilgili hükümlerde "eşler" ifadesi kullanıldığı halde, 187. Maddede 'Kadının Soyadı' ifadesinin kullanılması ve kadının erkeğin soyadının almasının öngörülmesi Anayasa'nın 10, 41. maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 14. ve 8. maddelerine ve Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Kaldırılması Sözleşmesinin 16. maddesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 16 Kasım 2004 tarihli Ünal Tekeli-Türkiye (Başvuru No 29865/96) kararına aykırıdır. Çağdaş hukuk sistemi kadınların toplumsal yaşamda tanındığı soyadını evlenince de kullanmaya devam etmesinin doğal ve yasal bir hak olarak kabul etmektedir. Getirilen değişiklikle Anayasa ve Uluslar arası Sözleşmelerdeki kadın erkek eşitliği ilkesi yaşama geçirilmekte ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararına olan aykırılıklar da giderilmektedir.

MADDE 2- Yürütme maddesidir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

TÜRK MEDENİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Türk Medeni Kanunu'nun 187 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 187- III.AİLE ADI

Eşler evlendirme memuruna yapacakları yazılı bildirim ile evlendikten sonra ya doğumla kazandıkları soyadlarını, ya eşlerinin soyadlarını, veya doğumla kazandıkları soyadlarını eşlerinin soyadının önünde beraber kullanmayı seçebilirler. Eşler evlendiklerinden sonra herhangi bir tarihte Nüfus Müdürlüklerine başvurarak bu maddedeki soyadını seçme hakkını kullanabilirler.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü

